

glajnsko-Sotelska Slovenija), Tolmin–Bovec (Zgornje Posočje), Maribor (Mariborsko Podravje), Kranj–Bled (Gorenjska), Postojna (Notranjska), Dolenjske toplice (Dolenjska in Bela Krajina), Portorož (Primorje), Celje (Savinjska) in predzadnje Ptuj (spodnje Podravje s Prlekijo). V letošnjem jubilejnem letu 2000 je čast organizacije zborovanja prvič pripadla Ljubljani.

Rezultat letošnjega zborovanja je knjiga »Ljubljana: Geografija mesta«, ki jo je izdal organizator zborovanja, Ljubljansko geografsko društvo pri Založbi ZRC. Knjiga je zaključeno monografsko delo, kakršnega Ljubljana v takšni obliki in obsegu še ni bila deležna. Do sedaj je obstajalo precej monografskih del, ki pa so bila predvsem zgodovinskega, umetniško-zgodovinskega, arhitekturnega ali poljudnega značaja. Ne moremo sicer trditi, da je bila Ljubljana z raziskovalnogeografskega vidika zapostavljena, saj so jo proučevali številni domači in tuji posamezniki, kot tudi vse geografske institucije in raziskovalne skupine. A kljub temu je manjkala tista pika na i, ki bi združila vsa spoznanja nalog, del, disertacij, raziskav in projektov ter jih predstavila kot aktualno, samostojno, problemsko zasnovano in celovito geografsko celoto.

Glavno vodilo letošnjega zborovanja so bili urbanogeografski problemi in zato je v knjigi tej temi namenjeno tudi največ prostora, kar pa še zdaleč ne pomeni, da so ostale vsebine zanemarjene. Knjiga »Ljubljana: Geografija mesta« je namreč razdeljena na tri po obsegu enakovredne sklope. Prvemu delu, ki nosi naslov Razvoj in zgradba mesta, dajejo pečat zgodovinska, kartografska in prebivalstvena tematika. Še posebej podrobno je opredeljena notranja (morfološka, funkcionalna, socialnogeografska) zgradba mesta. Na koncu so prikazane razvojne možnosti, s katerimi se bo morala soočiti Ljubljana kot glavno mesto in bodoče evropsko regijsko središče.

Drugo, pretežno fizičnogeografsko poglavje »Okolje« začena primer ene od možnih naravnih regionalizacij in tipizacij ljubljanske občine na podlagi reliefa, kamnin in rastja. Nato so v nadaljevanju predstavljene še mestna klima in biotopi v Ljubljani ter njihova primerjava z biotopi v Mariboru. Tem trem pa sledijo bolj okoljske teme z vidika naravnih nesreč, kvalitete bivalnega okolja, (ne)sonaravnega razvoja, talne vode in kmetovanja v rastlinjakih. Le to kot ena najbolj intenzivnih oblik kmetijstva, še posebej grozi ljubljanskim prstem in podtalnici.

Slednje poglavje je tudi vez do zadnjega sklopa »Mesto in okolica«, ki pa je bolj regionalno in sintezno obarvano, saj prikazuje vezi med mestom in njegovo suburbanizirano okolico, s katero je mesto neločljivo povezano v živ organizem. Na slikovit način so opisane možnosti za razvoj kmetijstva, še podrobneje pa dobimo vpogled v pridelavo v rastlinjakih. Poleg tega spoznamo rekreacijske navade Ljubljančanov tako pozimi kot poleti, prometno vlogo Ljubljane

in njen javni potniški promet ter dnevno migracijo kot posledico dejstva, da je Ljubljana glavno zaposlitveno središče za osrednjo Slovenijo.

Seznam avtorjev, ki so napisali članke za monografijo o Ljubljani, kaže na izrazito širino in interdisciplinarnost geografskega proučevanja. Tako lahko med avtorji prispevkov najdemo tako predstavnike študentov, kot člane vseh osrednjih geografskih institucij, sodelavce Statističnega urada, Kmetijskega inštituta, Urbanističnega inštituta Republike Slovenije in mestne občine Ljubljana ter strokovnjake iz tujine.

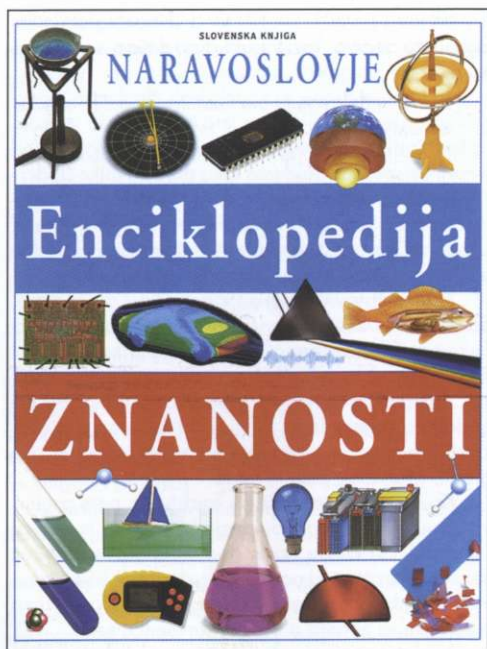
Knjiga časovno posega v preteklost do te mere, da postavi temelje in okvire za obravnavanje sodobne geografske problematike, ki je vsebinsko na prvem mestu. Tako držimo v rokah sodobno in aktualno delo, kar dokazujejo številne preglednice z najnovejšimi podatki o prebivalstvu, klimi, rabi tal, stanju okolja, kmetijskih površinah, prometu in drugem ter barvni diagrami, grafiki, slike in karte.

Kljub omejenemu času in sredstvom, nam zanimivo branje popestrita tudi lično oblikovanje in obilica fotografij, na koncu pa je dodan še zares obsežen seznam literature, ki nas vodi do dodatnih virov informacij in hkrati opozarja na bogato zakladnico razpoložljivega znanja o našem glavnem mestu.

Na koncu naj se naslonimo na uvodnik knjige Milana Orožna Adamiča, predsednika Zveze geografskih društev Slovenije, ki izraža upanje, da je ustvarjalcem knjige uspelo pripraviti zanimivo delo in odpreti številne poglede. Lahko mu zagotovimo, da so bili pri tem uspešni, saj je pričujoče delo res zanimivo, hkrati pa je mogoče v knjigi najti odgovore na številna pomembna vprašanja, povezana z našim glavnim mestom.

NARAVOSLOVJE – ENCIKLOPEDIJA ZNANOSTI Miha Pavšek

Pred nami je obsežen, za geografje še kako zanimiv naravoslovni priročnik, poln informacij o znanstvenih spoznanjih, ki jih tolmači na razumljiv in privlačen način. Tovrstno podajanje znanja in predstavitev izbranih znanstvenih spoznanj je izredno težka naloga za vsakega urednika in prevajalca, hkrati pa tudi izjemen izziv. Knjiga je v izvirniku izšla pri založbi Dorling Kinderley Ltd iz Londona, v slovenščini pa jo je izdala Slovenska knjiga. Odlikuje jo bogata grafična oprema, na katero smo pri publikacijah te priznane angleške založbe sicer že navajeni. Razpon v knjigi obravnavane tematike je zelo širok, saj sega od atoma do veselja, od radioaktivnosti do kozmetike, od statične elektrike do televizije, od nastanka Zemlje do vesoljskih postaj ter od prvih živih bitij do najnovejših prizadevanj za ohranjanje narave. Skratka, pred nami je obilica geografsko zanimivega bra-

nja za vedno radovedne ljubitelje geografije kot tudi strokovnjake. Temeljno snov obravnava 280 obširnejših poglavij, med njimi na primer o odkrivanju Zemlje, industrijskem onesnaževanju, potresih, podnebnju, gorovjih in še čem. Naslednjih 1900 podpoglavij se ukvarja z manjšimi, tematsko zaokroženimi deli vsebin, s predstavitvami velikih znanstvenikov in iznajditeljev, časovnimi trakovi in preglednicami o temeljnih znanstvenih spoznanjih in za vsakogar zanimivimi pojavi iz neživega in živega sveta. Na koncu knjige sta še podatkovnik z diagrami, preglednicami, zemljevidi in koristnimi podatki ter mali slovarček pojmov.

Knjiga je zasnovana tako (12 vsebinsko zaokroženih delov), da se lahko vsakdo čim lažje in hitreje znajde na »svojem« področju, znotraj katerega ga kazalke pripeljejo še do drugih zanimivih spoznanj, ki odsevajo povezave med teoretično znanostjo in praktično tehnologijo našega vsakdanjika. Geografsko naravnani bralec bo našel največ zanimivega branja v poglavjih o Zemlji, vremenu, vesolju in ekologiji. Pobrskajte po teh poglavjih in izvedeli boste kaj več o magnetnem obratu, Pangei, vročih točkah, plavajočih gorah, Richterjevi potresni lestvici, uporabi skrilavca, zadnji ledeni dobi, kislem dežju, erozijski moči rek, koralnih grebenih, zemeljski kosi, Mercatorjevi projekciji, senci, podnebnju in obliki bivališč, povečevanju koncentracije CO₂ v ozračju, učinkih tople fronte, prazniku zmajev, nenavadnih padavinah ob tornadu, smogu, rožnatem snegu, glorii, razvrščanju zvezd, pokrajini na Luni, svetovnih ekosistemi, evτροφikaciji, ozonski

plasti, ogroženih gorovjih, širjenju puščav, pljučih našega planeta in še čem. Zaradi več kot 2500 barvnih ilustracij, natančnih risb, poučnih zemljevidov in preglednic je knjiga izredno pester in privlačen priročnik. Žal pa ne boste našli med njimi nobene iz domačega okolja, pa čeprav je mladim bralcem, ki najpogostejše brskajo po takšnih knjigah, na ta način najlažje pojasniti in razložiti nekatere pojave in procese v domači pokrajini. Sodelavci, ki so korektno pripravili slovensko izdajo enciklopedije, področje geografije in meteorologije je prevedel Roman Šimec, so poskrbeli tudi za tekoč in berljiv jezik ob doslednem upoštevanju strokovnega izrazoslovja. Upajmo, da se bodo v prihodnje uredniki te in drugih založb zavedli nujnosti vključitve domačih primerov in spoznanj v tovrstne, sicer še kako koristne in vedno dobrodošle ter zelo brane priročnike.

PODIPLOMSKI ŠTUDIJ GEOGRAFIJE ZA PODROČJE IZOBRAŽEVANJA **Ana Vovk Korže**

Na Oddelku za geografijo Pedagoške fakultete v Mariboru se v študijskem letu 1999/2000 pričenja prvo leto vpisa na podiplomski študij geografije za pridobitev magisterija in doktorata za področje izobraževanja. Namen podiplomskega študija je izobraževanje diplomantov za opravljanje zahtevnejših oblik pedagoškega dela in ustvarjanje pogojev za raziskovalno dejavnost na področju pedagoške geografije. Organiziran študij na magistrski stopnji traja 2 leti oz. 4 semestre, doktorski študij pa poteka po individualnem študijskem programu in traja še nadaljnji dve leti.

V izvajanje programa so poleg sodelavcev Oddelka za geografijo Pedagoške fakultete vključeni še profesorji Filozofske fakultete v Ljubljani, sodelavci Univerze v Bayreuthu, Zagrebu in Szombathelyju.

Kratka predstavitev predmetnika:

Organizirane oblike študija

- V 1. letniku: Didaktika, Teorije in metode v fizični geografiji, Izbirni predmet*, Teorije in metode v družbeni geografiji, Izbirni predmet*, Regionalna geografija Slovenije.
- V 2. letniku: Teorije in metode v regionalni geografiji, Didaktika geografije, Komunikacija za učitelje, Izbirni predmet*

Individualno raziskovalno delo

- V 2. letniku: Izdelava magistrske naloge in vključevanje v projekte

* Izbirni predmeti: Geomorfologija, Klimatogeografija, Hidrogeografija, Pedobiogeografija, Geografija prebivalstva, Geografija podeželja, Geografija naselij, Urejanje prostora in Pokrajinska ekologija.